

*Затверджено:
рішення методичної наради
КЗДО КТ №122 КМР
протокол №1
від 10 жовтня 2023 року*

**Програма
КЗДО КТ №122 КМР
«Подолання освітніх втрат, викликаних особливостями
організації освітнього процесу в 2020-2023 роках»
на 2023/2024 навчальний рік**

2023 рік
Програма
КЗДО КТ №122 КМР
«Подолання освітніх втрат, викликаних особливостями
організації освітнього процесу в 2020-2023 роках»
на 2023/2024 навчальний рік

I. Загальні положення

У Законі України «Про освіту» зазначається, що «освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави».

«Метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок» (стаття 11 Закону України «Про освіту»).

Право громадян на якісну та доступну освіту закріплено Конституцією та законами України.

З 2020 року у зв'язку з карантинними заходами, пов'язаними з початком пандемії COVID-19, перед українською, як і світовою системою освіти в цілому, постали виклики, визначені міжнародними організаціями та провідними експертами як одна з найбільших проблем і загроз, спричинених світовою пандемією.

Найбільше постраждала і все ще страждає освітня система України, так як значна частина українського учнівства не може повернутися до нормального режиму навчання вже більш ніж упродовж трьох років: спочатку на заваді цьому була пандемія COVID-19, а з лютого 2022 року – повномасштабна агресія російської федерації проти України. Освітні втрати українського учнівства можуть у підсумку перевищити всі модельовані показники.

Продовжує нести втрати і система дошкільної освіти, оскільки частина дитячого населення віком від 2-х до 6 (7) років не може долучитися до повноцінного освітнього процесу упродовж останніх трьох років.

Такі фактори як: тривале дистанційне навчання; зміна вихованцями місця проживання; зміни в контингенті дітей і педагогів; недостатня забезпеченість вихованців електронними засобами, необхідними для онлайн-навчання; повітряні тривоги (наслідком яких є загальні втрати в навчальному часі); відключення електроенергії, відсутність Інтернету; нестабільний емоційний стан учасників освітнього процесу, неготовність і психологічна неспроможність значної частини здобувачів освіти до самоорганізації, самоконтролю та самоосвіти; недостатня об'єктивність оцінювання результатів освітньої діяльності дітей, що пов'язано серед іншого з несформованістю почуття відповідальності та академічної доброчесності у вихованців та їх батьків – мають свої негативні наслідки, які в першу чергу виражаються освітніми втратами.

Освітні втрати носять комплексний зміст. Крім навчальних втрат, найбільш яскраво вираженими є виховні, фізичні, психологічні та соціокультурні у дошкільному віці.

Наслідком освітніх втрат можуть бути незворотні негативні процеси: як на рівні окремої особистості, так і соціуму в цілому.

Навчальні втрати (прогалини в знаннях здобувачів освіти, незасвоєння ними матеріалу на рівні державних стандартів на певному рівні освіти) зумовлять ще більші втрати

на наступних етапах навчання. Масовий характер навчальних втрат у підсумку негативно вплине на загальний рівень освіченості громадян країни, їх здатність до комунікації, соціалізації, подальшого професійного становлення. І це в підсумку позначиться на добробуті цілого суспільства: призведе до серйозних економічних та соціальних наслідків у майбутньому.

Режим онлайн-навчання під час пандемії та війни негативно вплинув на здоров'я здобувачів освіти. Малорухливий спосіб життя, надмірне навантаження на зір негативно позначилися на здоров'ї учасників освітнього процесу.

Нестача спілкування з педагогами та ровесниками, психологічні травми, викликані воєнними подіями в країні, негативно вплинули на психоемоційний стан здобувачів освіти. Це у свою чергу може призвести до внутрішніх конфліктів дітей, підвищити їх рівень тривожності, сформувати страхи, знизити мотивацію до навчання, погіршити пам'ять та розумову діяльність, вплинути на зниження рівня соціалізації та подальші відносини із соціумом.

В умовах дистанційної дошкільної освіти виникають труднощі у мотивації до навчально-пізнавальної діяльності, ускладнення в забезпеченні своєчасної психосоціальної та емоційної підтримки здобувачів дошкільної освіти, знижується результативність соціокультурного і фізичного розвитку дітей.

Недостатня сформованість наскрізних навичок та вмінь, низький рівень соціальної компетентності, пізнавальної активності, прогалини у знаннях з певних освітніх напрямів у дітей дошкільного віку зумовлять ще більші втрати на наступному етапі навчання - в початковій школі, ускладнять формування готовності до нової соціальної позиції «школяр».

У подоланні виховних втрат потрібно вибудувати виховний процес таким чином, щоб він став невіддільним складником освітнього процесу орієнтованим на загальнолюдські цінності. Виховання повинно бути наскрізною лінією роботи закладу освіти, її не можна й не треба відділяти від стратегії розвитку закладу.

Реалізація основних заходів, передбачених Програмою, допоможе спрямувати роботу педагогів закладу на подолання освітніх втрат вихованців, викликаних особливостями організації освітнього процесу в 2020-2023 роках.

Програма розрахована на 2023/2024 навчальний рік.

Усі визначені Програмою заходи відповідають державній соціальній політиці й узгоджуються з основними положеннями Конвенції ООН про права дитини та іншими міжнародними документами.

Програма має відкритий характер, може корегуватися, конкретизуватися, змінюватися, доповнюватися в залежності від реальних умов. Упровадження Програми не виключає також реалізацію інших програм і проєктів, може синтезуватися та інтегруватися з ними.

II. Мета та основні завдання

Метою Програми є реалізація заходів педагогами закладу освіти спрямованих на подолання освітніх втрат вихованців, викликаних особливостями організації освітнього процесу в 2020-2023 роках.

Основні завдання:

- розроблення інструментарію для діагностування рівня опанування вихованцями навчального матеріалу, які вони набували в умовах воєнного часу самостійно або з використанням технологій дистанційного навчання та запровадження коригуючого навчання.

- організація консультативно-методичної роботи з підготовки та стимулювання педагогічних працівників закладу освіти до подолання освітніх втрат вихованців (навчальних, виховних, фізичних, психологічних), опанування навичками гнучкого планування;

- ознайомлення педагогічних працівників із можливостями впровадження різноманітних видів профілактичної, фізкультурно-оздоровчої та здоров'язбережувальної діяльності для збереження і зміцнення здоров'я вихованців під час занять; підвищення мотивації здобувачів освіти до фізичної активності;

- забезпечення комплексної психологічної й емоційної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни та в повоєнний час;

- адаптація освітніх стратегій та освітнього процесу до індивідуальних потреб здобувачів освіти, враховуючи рівень їх навчальних втрат, місце проживання, соціальні ресурси родин, отриманий дітьми травматичний досвід тощо;

- консолідація й ефективне використання наявних ресурсів для створення та результативного функціонування системи з подолання освітніх втрат дітей;

- мінімізація освітніх втрат та підвищення якості надання освітніх послуг;

- ефективно використовувати доступні цифрові освітні ресурси для подолання освітніх втрат дітей дошкільного віку;

- впроваджувати в освітній простір закладу дошкільної освіти міжнародні, всеукраїнські проекти і програми, ініційовані Міністерством освіти і науки України, Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ в Україні) та іншими міжнародними і громадськими організаціями, що сприятимуть набуттю дітьми ключових компетентностей, передбачених Державним стандартом дошкільної освіти.

III. Очікувані результати

Виконання основних завдань і заходів Програми забезпечить:

- підвищення професійної компетентності та мотивації педагогічних працівників закладу до подолання освітніх втрат вихованців (навчальних, виховних, фізичних, психологічних, соціокультурних);

- здійснення якісної діагностики та оцінювання освітніх втрат, системне запровадження коригуючого навчання (коригування та подолання навчальних, виховних, фізичних і психологічних втрат);

- адаптацію освітніх стратегій, освітніх програм та освітнього процесу до індивідуальних потреб здобувачів освіти;

- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання; їх оволодіння навичками самоаналізу, самонавчання;

- покращення академічної успішності, психічного, емоційного та фізичного здоров'я здобувачів освіти;

- мінімізацію освітніх втрат та підвищення якості надання освітніх послуг;

- підвищення престижу різних форм надання дошкільної освіти ЗДО (дистанційної, змішаної, очної).

IV. Координаційно-консультативне забезпечення

Координація роботи та консультативний супровід упровадження Програми в систему роботи закладу освіти покладається на вихователя-методиста

V. Перелік основних чинних нормативних документів організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти та створення в них безпечних умов

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Закон України «Про освіту».
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту».
4. Закон України від 28.04.2022 №7325 «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану».
5. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».
6. Закон України «Про охорону праці».
7. *Концепція освіти дітей раннього та дошкільного вік, затверджена Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол №1-2/8-119 від 18.06.2020).*
8. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти), затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 №33;
9. Указ Президента України від 16.03.2022 №143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 №138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту» (зі змінами).
12. Рішення Комітету з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України «Про затвердження Рекомендацій слухань у Комітеті на тему: «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізм подолання» (протокол від 07.06.2023 №122).
13. Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234;
14. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 №579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.07.2018 за №879/32331 (зі змінами).
15. Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 №1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за №100/31552.
16. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.07.2002 №280 «Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08.08.2002 №639/6927 (зі змінами).
17. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 №246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 23.07.2007 за №846/14113(зі змінами).
18. Лист Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 №03-1870/162-2 «Про організацію укріплення працівників та дітей у закладах освіти».

19. Лист Міністерства освіти і науки України від 17.05.2023 №1/6990-23 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2023/2024 року».
20. Лист Міністерства освіти і науки України від 26.07.2022 №1/8462-22 «Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану».
21. Листи Міністерства освіти і науки України, Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти і викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році.
22. Лист Міністерства освіти і науки України від 03.08.2023 №1/11479-23 "Про методичні рекомендації "Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації".
23. Лист Міністерства освіти і науки України від 06 вересня 2022 року №1/10258-22 Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році».
24. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні».

VI. Основні напрями та шляхи реалізації Програми

VI. I Заходи управлінського компоненту Програми

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст заходу</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Відповідальні за виконання</i>
1.	Здійснювати консультативну допомогу педагогічних працівників закладу щодо особливостей організації освітнього процесу спрямованого на подолання освітніх втрат здобувачів освіти у період воєнного стану	Протягом навчального року	Вихователь-методист Ганна Катриченко
2.	У разі покращення безпекової ситуації у період воєнного часу на державному та регіональному рівнях вживати управлінські дії щодо зміни формату організації освітнього процесу у закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти міста	Протягом навчального року	Директор Світлана Тягай
3.	Розглянути результати виконання Програми та пропозиції щодо подальших завдань та дій на 2024/2025 навчальний рік на нарадах, круглих столах тощо.	Серпень – жовтень, 2024	Директор Світлана Тягай, вихователь-методист Ганна Катриченко, педагоги
4.	Висвітлювати на офіційному сайті закладу, соціальних мережах питання кращого досвіду з використання методики, технологій, прийомів, заходів з подолання освітніх втрат під час організації освітнього процесу та навчальних досягнень здобувачів освіти в умовах воєнного періоду	Протягом навчального року	Вчитель-дефектолог Тетяна Волобоєва

VI. II Заходи щодо подолання освітніх втрат у КЗДО КТ №122 КМР

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст заходу</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Відповідальні за виконання</i>
1.	Використовувати контент Освітнього Порталу міста Кривого Рогу (рубрика «Дошкільна освіта»), навчальні матеріали Всеукраїнської платформи розвитку дошкільнят НУМО, інші інтернет-ресурси для організації різних моделей освітнього процесу (очного, змішаного та дистанційного), подолання освітніх втрат здобувачів дошкільної освіти	Протягом навчального року	Педагоги закладу
2.	Сприяти підвищенню компетентності педагогічних працівників закладів дошкільної освіти щодо подолання освітніх втрат здобувачів дошкільної освіти	Протягом навчального року	Вихователь-методист Ганна Катриченко
3.	Використовувати активні форми роботи з батьками (флешмоби, челенджи) для обміну досвідом навчання та розвитку дитини в умовах сім'ї	Протягом навчального року	Педагоги закладу
4.	Створити рубрику на офіційному сайті закладу «Скарбничка педагога» для розміщення науково-методичних рекомендацій, матеріалів проведених міських заходів щодо подолання освітніх втрат дітей передшкільного віку	Жовтень 2023	Вчитель-дефектолог Тетяна Волобоєва
5.	Забезпечити охоплення дітей дошкільною освітою шляхом надання різних способів і моделей організації освітнього процесу (дистанційна, змішана, очна) з урахуванням безпекової ситуації в місті та регіоні	Протягом навчального року	Директор Світлана Тягай
6.	Забезпечити психолого-педагогічну підтримку учасникам освітнього процесу в подоланні стресових ситуацій, тривожності, нервової напруги	Протягом навчального року	Педагоги закладу
7.	Розміщувати інформаційні матеріали щодо подолання освітніх втрат здобувачів дошкільної освіти для батьківської громадськості на офіційних вебсайтах закладу, соціальній мережі «Facebook»	Протягом навчального року	Вчитель-дефектолог Тетяна Волобоєва
8.	Забезпечити впровадження діагностичного інструментарію «Чарівні перетворення» щодо визначення актуального стану сформованих у дитини ключових компетентностей перед початком шкільного навчання	Січень, травень, 2024	Вихователь-методист Ганна Катриченко, вихователі старших груп

<i>Заходи щодо подолання психологічних втрат</i>			
1.	Здійснювати управлінське консультування керівникам та педагогами закладу батьків дітей; використовувати активні форми партнерства між закладом і батьками з подолання освітніх втрат	Протягом навчального року	Директор Світлана Тягай, вихователь-методист Ганна Катриченко, педагоги
2.	Використовувати банк даних корисних ресурсів для учасників освітнього процесу, спрямованих на подолання психологічних втрат на Міському Освітньому Порталі, у розділі «Психологічна служба міста»	Протягом навчального року	Вихователь-методист Ганна Катриченко, педагоги
3.	Сприяти підвищенню педагогічної компетентності педагогів закладу з питань надання першої психологічної допомоги та оволодіння сучасними технологіями її надання, шляхом самоосвітньої діяльності.	Протягом навчального року	Вихователь-методист Ганна Катриченко
4.	Надавати консультативну допомогу батькам вихованців щодо формування важливих навичок збереження психічного здоров'я дітей	Протягом навчального року	Педагоги закладу
5.	Проводити тренінги з профілактики емоційного вигорання серед педагогічних працівників	Протягом навчального року	Вихователь-методист Ганна Катриченко
6.	Популяризувати підвищення рівня психічного здоров'я в сфері освіти серед учасників освітнього процесу	Протягом навчального року	Педагоги закладу

<i>Заходи щодо подолання втрат фізичного здоров'я</i>			
1.	Неухильно дотримуватися Санітарного регламенту для закладів освіти	Постійно	Педагоги закладу
2.	Провести семінар-практикум з педагогами закладу щодо впровадження різноманітних видів фізичної діяльності для зміцнення здоров'я учнівства під час освітнього процесу; з типовими вправами для різних частин тіла, що отримують найбільше навантаження під час онлайн, змішаного та дистанційного навчання	Листопад, 2023	Інструктор з фізкультури Світлана Храмеєва
3.	Сприяти розвитку оптимального обсягу рухової активності дітей в умовах очного, дистанційного, змішаного навчання, запроваджуючи під час занять фізкультхвилинки, руханки, вправи на збереження зору та інше	Протягом навчального року	Педагоги закладу
4.	Популяризувати серед здобувачів освіти важливість здорового способу життя, правильного харчування, фізичної активності та інших аспектів здорового способу життя. Здійснювати навчання дітей методам зняття стресу, ефективним способам розслаблення та відновлення	Жовтень, 2023 – травень, 2024	Педагоги закладу
5.	Створити оптимальне співвідношення навчального навантаження протягом тижня, а також доцільне чергування протягом дня і тижня занять які потребують підвищеної пізнавальної активності з заняттями мистецької направленості і фізичної культури	Вересень, 2023, січень, 2024	Вихователь-методист Ганна Катриченко, педагоги закладу